

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему: **ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СУБ'ЄКТІВ
МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ**
(на матеріалах ТОВ «Фітофарм-трейд»)

**FORMATION OF INTERNATIONAL COMPETITIVENESS OF
INTERNATIONAL BUSINESS ENTITIES**
(on the materials of Phytopharm-Trade LLC)

Виконала: здобувач першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти групи _____4МЕВ_____
спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»
освітньо-професійної програми
«Міжнародний бізнес»_____

Зражевська А. М.

(прізвище та ініціали)

Керівник: _____Хомутенко Л. І._____

(прізвище та ініціали)

Хмельницький – 2025 року

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра фінансів, обліку та оподаткування
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»
Освітньо-професійна програма «Міжнародний бізнес»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, д.е.н., професор
_____ Лариса СІДЕЛЬНИКОВА
« 15 » _____ 01 2025 року

З А В Д А Н Н Я НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА

_____ Зражевській Анастасії Мирославівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Формування міжнародної конкурентоспроможності суб'єктів міжнародного бізнесу (на матеріалах ТОВ «Фітофарм-трейд»)

керівник роботи Хомутенко Людмила Іванівна к.е.н., доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від «14» січня 2025 року № 31-с

2. Строк подання роботи здобувачем 20 червня 2025 року

3. Вихідні дані до роботи Законодавчі та нормативні документи, підручники, навчальні посібники, періодичні видання, звітність ТОВ «Фітофарм-трейд»

4. Зміст кваліфікаційної роботи бакалавра (перелік питань, які потрібно розробити) Теоретичні засади формування міжнародної конкурентоспроможності суб'єктів бізнесу. Аналіз конкурентоспроможності ТОВ «Фітофарм-Трейд». Напрями та шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства на міжнародному ринку

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
Робота містить 5 рисунків та 11 таблиць

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Ім'я, прізвище та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Консультант з написання I-III розділів	Людмила ХОМУТЕНКО, доцент	15.01.2025	22.05.2025
Консультант з нормоконтролю	Олена НОВОСЬОЛОВА, доцент	15.01.2025	05.06.2025

7. Дата видачі завдання 15.01.2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми дослідження	15.01.25-22.01.25	виконано
2.	Складання і затвердження плану роботи	23.01.25-30.01.25	виконано
3.	Написання 1 розділу	31.01.25-28.02.25	виконано
4.	Написання 2 розділу	03.03.25-31.03.25	виконано
5.	Написання 3 розділу	01.04.25-13.05.25	виконано
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	14.05.25-22.05.25	виконано
7.	Оформлення роботи	23.05.25-05.06.25	виконано
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	06.06.25	виконано
9.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	10.06.25	виконано
10.	Захист роботи в ЕК	20.06.25	

Здобувач Анастасія ЗРАЖЕВСЬКА
(підпис) (ім'я та прізвище)

Керівник роботи Людмила ХОМУТЕНКО
(підпис) (ім'я та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота на тему: «Формування міжнародної конкурентоспроможності суб'єктів міжнародного бізнесу (на матеріалах ТОВ «Фітофарм-трейд»)» містить 101 сторінку, 11 таблиць, 5 рисунків, 6 додатків. Перелік посилань нараховує 84 найменування.

Метою дослідження є узагальнення теоретико-методичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо формування та підвищення міжнародної конкурентоспроможності суб'єктів міжнародного бізнесу.

Об'єктом дослідження виступає процес формування та підвищення рівня конкурентоспроможності суб'єктів міжнародного бізнесу.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні засади та практичні аспекти формування міжнародної конкурентоспроможності підприємств.

У роботі були використані такі методи дослідження, як методи індукції та дедукції; спостереження й узагальнення; статистичний та графічний методи; метод SWOT-аналізу, метод PEST аналізу; методи порівняння, аналізу і синтезу; причинно-наслідковий метод та інші.

Ключові слова: конкуренція, конкурентоспроможність підприємства, формування та забезпечення міжнародної конкурентоспроможності, конкурентні переваги, рівень конкурентоспроможності, конкурентні позиції, можливості, загрози, SWOT-аналіз.

ABSTRACT

The Bachelor's thesis on the theme: «Formation of international competitiveness of international business entities (on the materials of Phytopharm-Trade LLC) » includes 101 pages, 11 tables, 5 drawings, 6 attachments. The list of references includes 84 items.

The goal of the research is to generalize theoretical and methodological requirements and create useful suggestions for the establishment and enhancement of international business entities' competitiveness.

The object of the study is the process of creating and enhancing international corporate entities' competitiveness is the study's focus.

The study's focus is on the theoretical, methodological, and practical aspects of how businesses develop their international competitiveness.

The investigation included a variety of research techniques, including induction and deduction, observation and generalization, statistical and graphical techniques, SWOT and PEST analysis, comparison, analysis, and synthesis techniques, cause-and-effect techniques, and more.

Keywords: competition, enterprise competitiveness, international competitiveness, opportunities, threats, competitive positions, competitive advantages, and level of competitiveness, SWOT analysis.

ЗМІСТ

	ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СУБ'ЄКТІВ БІЗНЕСУ	6
1.1.	Поняття та сутність конкуренції та конкурентоспроможності у міжнародному бізнесі	6
1.2.	Фактори формування конкурентоспроможності суб'єктів бізнесу	16
1.3.	Методи оцінки конкурентоспроможності суб'єктів міжнародного бізнесу	23
	Висновки до розділу 1	31
РОЗДІЛ 2	АНАЛІЗ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТОВ «ФІТОФАРМ- ТРЕЙД»	33
2.1.	Загальна характеристика та аналіз бізнес-середовища ТОВ «Фітофарм- Трейд»	33
2.2.	Аналіз фінансових результатів діяльності ТОВ «Фітофарм- Трейд»	40
2.3.	Оцінка рівня конкурентоспроможності та конкурентних позицій ТОВ «Фітофарм-Трейд»	47
	Висновки до розділу 2	61
РОЗДІЛ 3	НАПРЯМИ ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА МІЖНАРОДНОМУ РИНКУ	63
3.1.	Основні підходи до формування та забезпечення міжнародної конкурентоспроможності підприємства	63
3.2.	Рекомендації щодо підвищення конкурентоспроможності й покращення конкурентних позицій ТОВ «Фітофарм-Трейд»	74
	Висновки до розділу 3	83
	ВИСНОВКИ	85
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	87
	ДОДАТКИ	93

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах глобальної економіки щоденно зростають вимоги споживачів, що робить конкурентну боротьбу на міжнародному ринку більш суворою та спонукає конкурентів зміцнювати свої ринкові позиції та скорочувати терміни впровадження новітніх технологій. Окрім цього ситуацію на міжнародному ринку ускладнюють сучасні економічні кризи, інфляційні процеси, значний моральний та фізичний знос устаткування та інші фактори.

Конкуренція є невід'ємною частиною системи ринкової економіки. Саме у ході конкуренції проходить «природний відбір» найефективніших суб'єктів ринкових відносин. Головною характеристикою будь-якого суб'єкта ринку з боку конкурентної боротьби є його конкурентоспроможність, тобто його життєздатність, можливості, стійкість та результати його діяльності в умовах ринкової конкуренції. Як наслідок, в умовах ринкової економіки будь-який суб'єкт бізнесу стикається з проблемою формування, забезпечення та підвищення його конкурентоспроможності.

Міжнародна конкурентоспроможність є актуальною економічною категорією в діяльності будь-якого суб'єкту господарської діяльності, тому активно досліджується як вітчизняними так і зарубіжними фахівцями.

Метою роботи є узагальнення теоретико-методичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо формування та підвищення міжнародної конкурентоспроможності суб'єктів міжнародного бізнесу.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі основні завдання:

- дослідити та визначити сутність конкурентоспроможності підприємства у міжнародному бізнесі;
- визначити та охарактеризувати основні фактори формування конкурентоспроможності суб'єктів бізнесу;
- дослідити методи оцінки конкурентоспроможності суб'єктів

міжнародного бізнесу;

- проаналізувати діяльність підприємства ТОВ «Фітофарм-Трейд»;
- оцінити рівень конкурентоспроможності та конкурентних позицій ТОВ «Фітофарм-Трейд»;
- визначити основні підходи до формування та забезпечення міжнародної конкурентоспроможності підприємства;
- запропонувати напрями та шляхи щодо підвищення конкурентоспроможності й покращення конкурентних позицій підприємства на міжнародному ринку.

Об'єктом дослідження виступає процес формування та підвищення рівня конкурентоспроможності суб'єктів міжнародного бізнесу.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні засади та практичні аспекти формування міжнародної конкурентоспроможності підприємств.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети й виконання завдань було використано низку загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, таких як методи індукції та дедукції; спостереження й узагальнення; статистичний та графічний методи; метод SWOT-аналізу, метод PEST аналізу; методи порівняння, аналізу і синтезу; причинно-наслідковий метод та інші.

Структура роботи. Виходячи з мети і задач дослідження, структура роботи включає три розділи.

Перший розділ присвячено теоретичним засадам формування міжнародної конкурентоспроможності суб'єктів бізнесу. Ознайомлено з поняттям й сутністю міжнародної конкурентоспроможності, розглянуто фактори й методи оцінки конкурентоспроможності суб'єкту бізнесу.

У другому розділі проведено аналіз діяльності й оцінка конкурентоспроможності ТОВ «Фітофарм-Трейд».

У третьому розділі наведено пропозиції щодо формування та підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства.

Характеристика суб'єкту дослідження. ТОВ «Фітофарм-Трейд» - це Товариство з обмеженою відповідальністю утворено відповідно до законодавства України та діє на підставі статуту. Офіційною датою реєстрації компанії ТОВ «Фітофарм-Трейд» вважається 10.09.2013. ТОВ «Фітофарм-Трейд» спеціалізується на переробці ботанічної сировини, зокрема лікарських рослин, для українських та закордонних чайних, фармацевтичних, косметичних і харчових компаній.

Огляд джерел, що використані в роботі. В роботі використані законодавчі та нормативні документи України, наукові розробки та навчальні посібники, періодична література, Інтернет-ресурси, а також звітні матеріали підприємства.

Питанню конкурентоспроможності, у тому числі міжнародної конкурентоспроможності підприємства, присвячена значна кількість наукових праць зарубіжних та вітчизняних вчених-економістів, серед яких можна виділити таких видатних науковців як М. Портер, Д. Рікардо, П.А. Самуельсон, В.Д. Нордгаус, А. Сміт, Г.С. Стоун, Г.Л. Мінцберг, Л.І. Піддубна, Л.В.Балабанова, А.Е. Воронкова, Є.О Бойко, Н. Грицишин, О.В. Демків, І.І.Долішній, О.В. Ковальчук, Е Ковтун, С.М. Наливайко, С.В. Позняк, Н.А.Савельєва, В.Г. Саєнко, В.В, Швед В.В. та багато інших вітчизняних і зарубіжних вчених.